

Warszawa, 03-06-2024 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

VII.7014.5.2024.AMB

**Pan
Adam Bodnar
Minister Sprawiedliwości
Ministerstwo Sprawiedliwości
ePUAP**

Szanowny Panie Ministrze,

Do Rzecznika Praw Obywatelskich wpływają sygnały od obywateli wskazujące na problem z dostępnością lekarzy sądowych.

Z kierowanych do Rzecznika wniosków wynika, że w niektórych okręgach sądowych nie ma w ogóle lekarzy sądowych¹, w innych zaś lekarzy jest niewielu, co jest nieadekwatne względem realnych potrzeb. Wnioskodawcy zwracają także uwagę na problem z faktyczną dostępnością lekarzy sądowych i z nieinformowaniem o czasowej niedostępności lekarzy na stronach internetowych sądów. Zdarza się też, że w danym okręgu dostępny jest tylko jeden lekarz sądowy o wąskiej specjalizacji, co budzi zaniepokojenie obywateli co do możliwości rzetelnej oceny ich stanu zdrowia². Obywatele zgłaszają też zastrzeżenia dotyczące nadmiernego formalizmu w zakresie zasad usprawiedliwiania nieobecności w sądzie. Wskazują, że z uwagi na brak

¹ Analiza dostępności lekarzy sądowych przeprowadzona przez Naczelną Radę Adwokacką jest dostępna na stronie internetowej: <https://www.adwokatura.pl/z-zycia-nra/prezes-nra-do-ministra-sprawiedliwosci-skutki-niedostepnosci-lekarzy-sadowych-dotykaja-obywateli/>, dostęp: 21.05.2024 r.

² Np. przy Sądzie Okręgowym w Bydgoszczy jest dostępny tylko lekarz psychiatra, a przy Sądzie Okręgowym w Legnicy jedynie lekarz ginekolog-położnik.

dostępności lekarzy sądowych o różnych specjalizacjach, lekarze ci wydając zaświadczenia potwierdzające zdolność albo niezdolność do stawienia się na wezwanie lub zawiadomienie organu uprawnionego, powielają diagnozy innych lekarzy, znajdujące odzwierciedlenie w przedkładanej im dokumentacji medycznej, nie czując się kompetentnymi do czynienia własnych ustaleń.

Bez wątpienia zapewnienie dostępu do lekarza sądowego w każdym okręgu sądowym i w odpowiedniej liczbie ma istotne znaczenie dla zagwarantowania realnej możliwości usprawiedliwienia niestawiennictwa uczestników postępowań sądowych z powodu choroby³ i nienarażania obywatela na negatywne konsekwencje procesowe związane z faktyczną niemożnością uzyskania zaświadczenia od lekarza sądowego. Z przekazywanych RPO informacji wynika, że brak lekarzy sądowych dotyka także uczestników postępowań dyscyplinarnych, w których odpowiednie zastosowanie znajdują przepisy Kodeksu postępowania karnego.

Na sprawę tę zwróciła ostatnio uwagę Naczelna Rada Adwokacka, która w skierowanym Pana Ministra wystąpieniu z dnia 6 maj br. zawnioskowała, aby w porozumieniu z prezesami sądów okręgowych, w ramach ich działalności administracyjnej, podjąć skuteczne działania zmierzające do zapewnienia dostępności lekarzy sądowych w każdym okręgu sądowym, jak też zapewnienia odpowiedniej liczby tych lekarzy, pozwalającej na realizowanie powierzonych im zadań – w taki sposób, aby osoby potrzebujące usprawiedliwić swoje niestawiennictwo z powodu choroby, na wezwanie lub zawiadomienie sądu lub organu prowadzącego postępowanie, mogły je uzyskać w każdym przypadku przed terminem planowanej czynności procesowej. W przypadku niemożności zadośćuczynienia tej prośbie, NRA zwróciła się o rozważenie podjęcia inicjatywy ustawodawczej zmierzającej do uchylecia przepisów ustawy o lekarzu sądowym.

Mając na uwadze powyższe, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2023 r. poz. 1058), zwracam się z uprzejmą prośbą o przekazanie stanowiska w sprawie, w tym także poinformowanie o działaniach, jakie Minister Sprawiedliwości zamierza podjąć w odpowiedzi na wystąpienie NRA.

³ Zob. art. 117 § 2a ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 37 ze zm.), art. 214¹ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1550 ze zm.) oraz art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 15 czerwca 2007 r. o lekarzu sądowym (Dz. U. Nr 123 poz. 849 ze zm.).

Z poważaniem

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

Pan adw. Przemysław Rosati
Prezes Naczelnej Rady Adwokackiej
ePUAP